<u>ב״ה</u>

40. פרשת פינחס. התורה ופרדוקס המנהיגות.

מובא בפרשתנו פינחס את הפסוק הבא: (כו 9): וּבְנֵי אֱלִיאָב: נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם, הוּא דָתָן וַאֲבִירָם קְרִיאֵי הָעֵדָה (כלומר מכובדי העדה) ...

מכובדי העדה? כך התורה מכנה אותם? דתן ואבירם? לכל אורך הדרך, גרמו שני אנשים אלה צרות צרורות למשה רבינו. כבר במצרים, כשראה משה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים, אלה היו דתן ואבירם שגילו לפרעה שמשה הרג את המצרי (רש״י, שמות ד 19). כתוצאה מכך, ברח משה למדין.

מאוחר יותר, משה חזר למצרים וביקש מפרעה שיקל על שעבוד בני ישראל. בתגובה, הכביד פרעה על עבודתם: לֹא תִגְרְעוּ מִלִּבְנֵיכֶם, דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. ביציאתם מפרעה, פגשו משה ואהרן את דתן ואבירם שהאשימו אותם קשות ואמרו להם: הִבְאַשְׁתֶּם אֶת רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו, לָתֶת חֶרֶב בְּיָדָם לְהָרְגֵנוּ. (שמות ה 21, רש״י). לשמוע דברים כאלה, יש במה להתייאש!

בנוסף, דתן ואבירם לא יצאו ממצרים עם שאר העם. רק אחרי שראו שהובסה מצרים, התחברו לעם ישראל (תרגום יונתן על שמות יד 3).

במדבר, אלה ששמרו את המן כדי לאכול אותו למחרת, שוב היו דתן ואבירם על מנת להוכיח שמשה אינו דובר אמת, והנה וַיָּרֶם תּוֹלָעִים וַיִּבְאַשׁ (שמות טז 20). בקיצור (מס׳ מגילה יא/א): ״נשארו רשעים מתחילתם ועד סופם״.

למרות הכל, התורה מכנה אותם קְרִיאֵי הָעֵדָה! מעניין לראות כי הביטוי הזה מוקדש לכל אלה ״שישבו עם משה ואהרן וקיבלו עצות וסיוע״ (פי׳ העמק דבר על במדבר טז 2). היינו מצפים שיגרשו אותם, אלא היא הנותנת! לא רק שלא גורשו אלא גם קיבלו ׳עצות וסיוע׳ ממשה ואהרון! במקרה הזה, חשבו מנהיגי העם שלגרש אותם היה גורם הרבה יותר נזק מלהשאיר אותם בקרב העם: חשבו שהיה מקום לעודד אותם כדי שיתקנו את דרכם ולא חשבו חס וחלילה, לנקום בהם על כל הרעה שעשו להם.

נדמה שהוא המסר שמשה ואהרן רצו ללמד אותנו כאן.